

**Pasaules
Dabas
Fonds**

sadarbībā ar

Ilgtspējīgas mežsaimniecības izaicinājumi Latvijā

U.Rotbergs, J.Rozītis

16.01.2009

Meža degradācija

- Lauksaimniecība (pārrāvumi ainavā, meža tipu izzušana)
- Industrializācija (koku sugu īpatsvars, negatīva selekcija)

Mežsaimniecības rašanās un tās ietekme

- Koku saimnieciskais vecums pret bioloģisko
- Agrotehniskā domāšana (nosusināšana, monokultūras)
- Dabisko traucējumu apkarošana (uguns, atmiršana)
- Meža pakārtošana tehnoloģijām, nevis otrādi

Viens mērķis – koku audzēšana (koksne)

Ilgspējīga mežsaimniecība Mežu politikas definīcija

“nozīmē meža un meža zemju pārvaldīšanu un izmantošanu tādā veidā un pakāpē, lai saglabātos to bioloģiskā daudzveidība, produktivitāte, atjaunošanās spēja, vitalitāte un potenciālā spēja veikt nozīmīgas ekoloģiskās, ekonomiskās un sociālās funkcijas ...”

Līdzsvaroti, daudzi mērķi

- Koksnes piegādes, nevis mežsaimniecības ilgtspēja
- Tāmes “izvietojums” vecajās audzēs
- Tāmes “izpildīšana” pārsvarā kailcirtēs, t.sk. neatbilstošās ekosistēmās

Tāme nav un nevar būt daudzmērķu mežsaimniecības visaptverošs kritērijs

- Tiek novērtēta mežsaimnieciskās darbības ietekme uz vidi
- Mežsaimnieciskajā darbībā vēlamas dabiskus procesus atdarinošas metodes, tuvinot ekosistēmas to dabiskajai struktūrai un saglabājot elementus, kas uztur bioloģisko daudzveidību
- Mežzinātnes mērķis ir iegūt zinātniski pamatotu informāciju meža ilgtspējīgas un daudzfunkcionālas apsaimniekošanas attīstībai

Vai LVM pilda īpašnieka funkciju?

Īpašnieka funkcija nozīmē tādu valsts meža apsaimniekošanu, kas nodrošina valsts mežam piemītošo, sabiedrības akceptēto ekoloģisko un sociālo funkciju realizāciju, valsts meža vērtības saglabāšanu, vairošanu un ienākumus meža īpašniekam - valstij.

Vai īpašniekam ir vēlme un ambīcijas realizēt daudzvērtīgu mežsaimniecību?

- Publiska atskaite par Meža politikā formulēto ekoloģisko un sociālo uzdevumu izpildi Latvijas mežos.
- Ilgtspējas (ekoloģiskā, ekonomiskā un sociālā) novērtēšana un uzraudzība.
- Raksturīgās meža ainavas atjaunošana.
- Neatkarīgs, zinātniski pamatots un nozarē izdiskutēts aprēķins par optimālajiem ciršanas apjomiem.

Atklātu konsultatīvo procesu atjaunošana.

- Latvijas valsts mežos ciršanas apjoma palielinājums vietā un laikā sasaistīts ar ainavu ekoloģijas principiem un plānojumu.
- Raksturīgo meža tipu atjaunošana.
- Latvijas valsts mežos apsaimniekošanas prakse īstenota tikai ar vidi saudzējošām metodēm un atbilstoši katras mežaudzes ekoloģiskajām īpatnībām.
- Koksnes izsniegumi tiek realizēti tikai godīgiem uzņēmējiem (nodokļi).

**Īpašnieka atskaite sabiedrībai pēc ilgtspējīgas
mežsaimniecības kritērijiem par ekoloģisko un sociālo
funkciju realizāciju.**

- Radīt ilgtspējīgas mežsaimniecības stratēģiju, kur nākotni raksturo neskaidrība (klimata izmaiņas, globalizācija, pieaugoša nepieciešamība pēc resursiem un enerģijas).
- Kā savienot klasisko meža produktu ražošanas intensifikāciju ar ekosistēmu pakalpojumu maksimizēšanu un sabiedrības vērtībām nākotnes neskaidrības apstākļos?

Mežsaimniecība sen vairs nav parasts “zemes izmantošanas” jautājums

**Pasaules
Dabas
Fonds**

sadarbībā ar

Paldies par uzmanību!

